

De lijdende mens

Perspectieven op lijden,
schuld en troost bij
het boek **Job**

nB_g

Nederlands-Vlaams
Bijbelgenootschap

De lijdende mens

Perspectieven op lijden, schuld en troost bij het boek Job

Eerste druk 2025

ISBN 9789089123329

NUR 707

Met bijdragen van Christophe Vekeman, Désanne van Brederode,
Esther van Fenema en Matthijs de Jong

Ontwerp omslag en binnenwerk: Buitenspel Ontwerp

Zetwerk: Buitenspel Ontwerp

Drukbegeleiding: Tim Beijer Producties

© 2025 Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap, Haarlem/Antwerpen

Alle rechten voorbehouden.

De Bijbelteksten in deze uitgave komen uit de NBV21

© Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap 2021, tenzij anders vermeld.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor informatie over het citeren of overnemen van teksten uit deze uitgave, zie bijbelgenootschap.nl/voorwaarden.

nBg

Nederlands-Vlaams
Bijbelgenootschap

De Bijbel voor iedereen

Het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap (NBG) brengt de Bijbel dichtbij, al meer dan 200 jaar. In de Bijbel horen wij Gods boodschap van liefde voor de wereld, die ons in beweging brengt en onze weg verlicht. Daarom willen we dat mensen in binnen- en buitenland toegang krijgen tot de Bijbel.

Inhoud

Inleiding	7
Essays	9
Waarom ik?	
<i>Christophe Vekeman</i>	11
Tussen controle en vertrouwen	
<i>Esther van Fenema</i>	24
Oude vragen, nieuwe vrienden – Job en karma	
<i>Désanne van Brederode</i>	39
De troost van Job	
<i>Matthijs de Jong</i>	54
Leeswijzer bij het boek Job	71
Het boek Job	79
Over de essayisten	183

Inleiding

RUIM TWEEDUIZEND JAAR geleden werd een van de mooiste boeken ooit geschreven: het boek Job. Het vertelt het aangrijpende verhaal van een mens die een ondraaglijk lot te dragen krijgt. Centraal staat Jobs roep om rechtvaardigheid. Waar is de rechtvaardigheid te midden van uitzichtloos onschuldig lijden?

De vraag naar het lijden houdt de mens van vandaag nog even sterk bezig als tweeduizend jaar geleden. De worsteling met het leven en de schreeuw om rechtvaardigheid zijn verweven met de *condition humaine*. In deze uitgave gaan vier prominente auteurs in gesprek met Job en werpen hun licht op de vraag naar het lijden.

Christophe Vekeman, bekend als Vlaamse schrijver en dichter, maakt in een persoonlijk relaas de thematiek van het boek Job direct invoelbaar. Job en zijn vragen kruipen ons onontkoombaar onder de huid.

Dan is het de beurt aan psychiater Esther van Fenema. Haar essay voert ons aan de hand van het boek Job langs lijden, pijn en rouwverwerking geduid vanuit moderne psychologische inzichten.

Schrijver en filosoof Désanne van Brederode verkent vervolgens de vragen van het lijden door twee nieuwe vrienden van Job op te voeren. Met hun oosterse wijsheid werpen zij een onverwacht licht op Jobs situatie.

Bijbelwetenschapper Matthijs de Jong belicht tot slot hoe het beeld van de Bijbelse Job door de eeuwen heen steeds veranderde. In zijn essay laat hij zien welk gedurfd theologisch experiment aan de basis lag van het Oudhebreeuwse boek Job en hoe uitleggers en vertalers in later eeuwen voortdurend poogden de tekst bij hun eigen denkbeelden te laten aansluiten.

Na vier fascinerende essays is het tijd voor het boek Job zelf: het Oudhebreeuwse boek in een gloedvolle Nederlandse vertaling. De tekst wordt ingeleid door een leeswijzer. Uniek aan de vertaling, de NBV21, is dat de ontknoping van het boek zich heeft ontworsteld aan een eeuwenlange traditie van Jobs boete. In plaats daarvan eindigt het met Jobs troost.

Troost in het lijden verleent deze uitgave zijn bijzondere karakter. Waar vinden we troost te midden van het lijden? Dat is voor Job de grote vraag. De vier auteurs hebben moedig de handschoen opgenomen om Jobs troost voor hedendaagse lezers invoelbaar te maken. Het brengt ons niet alleen dichterbij de hoofdpersoon van dit literaire meesterwerk, maar ook bij de levensvragen van vandaag.

Essays

Waarom ik?

Christophe Vekeman

‘Waarom begrijpt u niet wat Ik zeg?’ (Johannes 8:43)

HET GEBEURDE ERGENS in de prille jaren tachtig, ik was zelf nog een kind.

Een dichte kennis van mijn ouders ging op een keer in groepsverband, als lid van een christelijke organisatie, op bedevaart naar Scherpenheuvel, en aan het einde van die vlekkeloos verlopen, gezellige, misschien zelfs inspirerende dag werd zij er telefonisch van op de hoogte gesteld dat er iets gebeurd was: haar man, op wie zij na haar thuiskomst inderdaad al menig uur, in toenemende mate ongerust, had zitten wachten, bleek zo-even te zijn aangetroffen in een ondergrondse parkeergarage. Daar was hij op de een of andere manier zeer zwaar ten val gekomen, en dit met de dood tot gevolg.

De conclusie die zijn kersverse weduwe trok uit dit drama, een dag of wat later, was even drastisch als indringend. Ik kan haar vandaag nog steeds, al is zij ondertussen dan ook zelf overleden, in felle bitterheid de woorden horen uitspreken: ‘Nu ga ik nooit meer naar de kerk!’

Weinig mensen zullen niet meteen begrijpen waar dit verbeterd voornemen en de teleurstelling die erin doorklonk vandaan kwamen. Sterker nog, de schijnbare contradictie tussen enerzijds de almacht en anderzijds de rechtvaardigheid van God is wellicht het krachtigste

wapen dat in een wereldbeschouwelijke discussie door niet-gelovigen kan worden getrokken: hoe kan een liefdevolle God, als Hij dan toch *'the whole wide world in his hand'* heeft, om het met de woorden van een gospelklassieker te zeggen, zoveel lijden op aarde toestaan?

Maar niet alleen voor ongelovigen is de genoemde tegenstelling een belangrijk argument om de christelijke leer te verwerpen. Ook gelovigen stelt een en ander dikwijls voor een enorm probleem: al zijn er voorbeelden genoeg te vinden, elke dag opnieuw, van mensen die na drieste tegenslagen, in perioden van rouw en verdriet, of wanneer *tout court* de wanhoop hun boven het hoofd dreigt te groeien, tot een verdieping en versteviging van hun geloof weten te komen, toch zijn er tevens tallozen die, zoals die vriendin van mijn ouders, in religieus opzicht ten onder gaan aan de ellende en de pijn en de miserie die bij het leven op aarde blijken te horen, ook dus bij het leven van brave, oppassende burgers, devote bedevaartgangers et cetera.

En mocht er nu nog maar een soort van systeem in zitten! Mocht God maar het voordeel van de duidelijkheid kunnen worden gegeven!

Maar helaas, nee, God is even inconsequent en willekeurig als het lot, lijkt het, en de vraag die iedereen zich weleens stelt, de een weliswaar wat vaker dan de ander, namelijk *'Waarom ik? Wat heb ik in hemelsnaam verkeerd gedaan om deze straf te verdienen?'*, is per definitie onbeantwoordbaar.

We zijn nog geen handvol bladzijden ver in de Bijbel of het wordt ons al diets gemaakt: God is geen rechter die oordeelt aan de hand van klare wetten en regels. Kijk maar naar de zonen van Adam en Eva. Kaïn, de oudste, is een landbouwer; de jongere van beiden, Abel, wordt herder. Alle twee vereren zij gehoorzaam en gul de goede God met mooie offers. Maar wat krijgen we dan, wat gebeurt er? Je zult het altijd zien, jawel. *'De HEER schonk aandacht aan Abel en zijn offer, maar aan Kaïn en zijn offer niet.'*

Tussen controle en vertrouwen

•
Esther van Fenema

WAT DOET LIJDEN met een mens? Hoe moet je ermee omgaan? Wat is het nut of het doel? Wat betekent steun en vertrouwen en op wie kun je uiteindelijk bouwen als het stormt? Dat zijn de vragen die in het boek Job aan de orde komen.

Wat gebeurt er als je dit duizenden jaren oude boek leest door de bril van de hedendaagse psychologie? Wat voor licht werpen inzichten uit deze discipline op het proces waar de zwaar lijdende Job doorheen gaat, en op de manier waarop zijn vrienden hiermee omgaan? En andersom: wat voor inzichten of lichtpunten biedt de worsteling van Job voor mensen die nu met zware tegenslag kampen, of die zelfs lijden aan het leven zelf? Wat kunnen we ervan leren over onze eigen reactie als we met het lijden van geliefden geconfronteerd worden?

Vanuit wat we weten over het rouwproces, over de menselijke behoefte aan controle en voorspelbaarheid *en* over de creativiteit die uit lijden kan ontstaan, gaat dit artikel op zoek naar antwoorden op deze vragen.

Rouwen in fasen

Rampspoed dwingt ons bijna altijd om een aantal typische rouwfasen te doorlopen. Als we rouwen, dan zijn we bezig om het verlies te verwerken en op te ruimen. Er zijn allerlei vormen van verlies. Het verlies van gezondheid door ziekte, verlies van een partner na een scheiding, maar ook verlies van je baan of verlies van de hoop dat je een kind kunt krijgen als dat steeds maar niet lukt. In de rouwpsychologie speelt het gedachtegoed van de Zwitsers-Amerikaanse psychiater Elisabeth Kübler-Ross een belangrijke rol. Zij beschrijft het rouwproces aan de hand van een aantal fasen: ontkenning, woede, onderhandeling, depressie en aanvaarding. Ondanks deze vaste ingrediënten laat de praktijk trouwens vaak veel variatie zien. Soms blijven mensen te lang in een van de fasen hangen, waardoor het rouwproces kan stagneren. Ook kunnen bepaalde fasen opnieuw de kop opsteken. De woede kan bijvoorbeeld weer opvlammen als je wordt geconfronteerd met een bepaalde trigger die weer de machteloosheid van toen activeert.

Kun je uit de gemoedstoestanden die Job met zijn publiek deelt, afleiden welke fasen van rouw hij doorloopt? Veel is inderdaad herkenbaar voor psychologen van nu. Kijkend met deze bril kun je de verschillende gezichten die Job in de loop van het boek laat zien, thuisbrengen als verschillende stadia in zijn verwerkingsproces.

Ontkenning

In de eerste fase na een overweldigende gebeurtenis kan er sprake zijn van ontkenning. Het verdriet of de afschuw kan zo groot zijn dat er nog onvoldoende ruimte is om het leed aan te kunnen gaan. Sommige mensen gaan dan op een haast vervreemdende manier door met hun leven. Ze zijn dan in staat om hun emoties weg te drukken en te doen alsof er (bijna) niets aan de hand is.

Lees verder in het boek

Oude vragen, nieuwe vrienden – Job en karma

Désanne van Brederode

WAT IS JOB zonder zijn vrienden? Drie kwamen er bij hem op bezoek, en nog een vierde. Maar je vergist je als je denkt dat het daarbij bleef. In al die eeuwen dat onze Job daar zat op zijn spreekwoordelijke as-hoop, voelden talloze wijzen en geleerden zich geroepen hun vriend op te zoeken en een poging te wagen om zijn situatie te duiden in het licht van wat zij meenden te weten over het leven. Iedere cultuur, elke godsdienst en elke tijd brengt immers eigen inzicht mee. En iedere cultuur, elke godsdienst en elke tijd stuit op de vraag naar het lijden. Ook vandaag komen er twee nieuwe vrienden langs. Ze komen uit het Oosten en brengen vandaar hun wijsheid mee. Daarin staat het begrip 'karma' centraal. Ach, zovelen hebben hun tanden stukgebeten op Jobs lijden, zouden deze nieuwe vrienden dan wel slagen? Vooruit, laten we ze een kans geven.

De ene vriend kan haast niet wachten om het woord tot Job te richten. Hij vindt het onbegrijpelijk dat al die tijd niemand aan Job heeft uitgelegd dat zijn lijden met karma samenhangt. Het is zo duidelijk als wat. Snel steekt hij van wal.

'Allereerst dit, beste Job: ik wil dat je weet dat ik deze rampspoed oprecht afschuwelijk voor je vind. Ik begrijp heel goed dat je het on-

mogelijk kunt zien als een straf van God, want waarvoor zou uitgerekend jij, die ik ken als een rechtschapen, vroom en vriendelijk man, een voorbeeld voor velen, gestraft moeten worden? Onderweg naar hier bedacht ik dat je er wel degelijk een verklaring voor kunt vinden. Niets gebeurt zomaar. Daar ben ik van overtuigd, zoals je weet. Dat lijkt alleen maar zo. Althans, voor wie uitsluitend naar het eigen en andermans leven in het hier en nu kijkt. Maar dat verandert als je bereid bent om te geloven dat dit leven maar een van je vele aardelevens is, iets waar ik vrij zeker van ben. Daarmee is niet gezegd dat je kunt weten wie je in eerdere levens bent geweest en wat je toen deed en misdeed. Wel kun je uit gebeurtenissen en ervaringen in dit huidige leven iets op het spoor komen van een of meerdere levens hiervoor, en dit plaatst je leed van vandaag, en je vragen erbij, in een heel ander, groter perspectief. Waarmee het nog steeds geen straf van God is, maar *wel* het noodzakelijke gevolg van je daden en gedrag in een vorig leven.

Anders gezegd: wat je nu meemaakt, heb je zelf gecreëerd. Dat klinkt hard, en dat is het ook. Helaas kan ik het niet mooier maken dan het is.

Wil je het wat concreter? Goed. Dan waag ik me aan een gedachte-experiment. Stel je voor dat jij, Job, honderd jaar terug, of misschien nog langer geleden, een zeer ambitieuze, talentvolle soldaat was, in dienst van een vorst die zijn macht en koninkrijk wil uitbreiden, tegen elke prijs. Hij heeft zijn zinnen gezet op een groot gebied waar een volk leeft dat volgens hem dom en lui is, aangezien ze weinig aanvangen met hun vruchtbare grond, tevreden zijn met primitieve hutjes en een karige levensstijl en bovendien een kinderlijk, animistisch bijgeloof aanhangen, dat ze zelf ook amper lijken te snappen. Aan jou de eer om het leger aan te voeren dat dit volk uitroeit, op sterke jonge mannen en aantrekkelijke maagden na, die in het nieuwe rijk tot slaaf gemaakt kunnen worden. Jij, dat wil zeggen jouw vroegere ik, vindt het een

De troost van Job

Matthijs de Jong

ALS ALLES GEZEGD is, de discussie gevoerd is, en uiteindelijk God zelf gesproken heeft, is het laatste woord aan Job. Ik zie in, zegt hij, dat ik sprak over dingen die mijn verstand te boven gaan, maar nu ik U heb gezien, kan ik mijn zaak loslaten en ... Op de puntjes staan Jobs allerlaatste woorden (Job 42:6b), ze geven een wending aan, de clou van het boek. Sla een willekeurige Bijbel open, uit een willekeurige eeuw, in een willekeurige taal, en de kans is groot dat Job zegt: 'Ik doe boete in stof en as.'

Eeuwenlang werd er aan de juistheid van die vertaling niet getwijfeld. Het is immers gepast dat een mens tot inkeer komt over zijn zonden en zich berouwwol richt tot God. Natuurlijk was er hier of daar weleens een tegenstem, maar die viel in het niet bij alle bijval in commentaren en preken. Jobs berouw was een gegeven.

Misschien was Elie Wiesel in de jaren zeventig en tachtig van de twintigste eeuw wel de eerste die de leugenachtigheid van deze woorden diep voelde. Voor Wiesel, overlevende en getuige van de Shoah, was de Bijbelse Job een metgezel. Door via Job te spreken, kon Wiesel het onzegbare lijden van de Holocaust ter sprake brengen. Jobs lijden stond model voor alle onschuldige slachtoffers. Maar met Jobs berouw kon Wiesel niets. Het is niet geloofwaardig. Wiesel speculeerde dat het echte slot misschien later was ingeruild voor een politiek correct slot-

woord, of dat Job in het besef dat hij het van God toch niet kon winnen snel sorry zei om er maar vanaf te zijn.

Wat is de clou van het boek, wie is de ware Job? Voor een tekst die zo'n 2400 jaar geleden geschreven werd in het Oudhebreuws is dat moeilijk om met zekerheid vast te stellen. Toch staat één ding als een paal boven water: lezers zijn met Job aan de haal gegaan; ieder tijdperk creëerde zijn eigen Job.

In dit essay wandelen we door de geschiedenis van de ene Job naar de andere. We doen een poging om de mist op te klaren, de mist die de Hebreeuwse Job eeuwenlang aan het zicht heeft onttrokken. In de hoop om uiteindelijk oog in oog te staan met de Job met wie het allemaal begon. (Wie weinig weet heeft van het boek Job doet zichzelf een plezier door eerst de leeswijzer op pp. 71-78 te lezen.)

De Griekse Job – de geduldige

In de tweede of de eerste eeuw voor Christus werd het Hebreeuwse boek Job voor het eerst in het Grieks vertaald, bedoeld voor Joden, met name in Egypte, die het Hebreeuws niet meer machtig waren. Een van de eigenaardigheden van deze vroegste Griekse vertaling is dat de tekst werd ingekort. Met de inkortingen en overige aanpassingen in de vertaling verschoof ook het beeld. De scherpste kritiek van Job aan Gods adres verdween. Ook Gods kritiek op Job werd aangepast, zoals te zien is in Job 40:8:

NBV21, vanuit het Hebreeuws:

‘Wil je Mij schuldig verklaren en zelf vrijuit gaan?’

Lees verder in het boek

Leeswijzer bij het boek Job

IN HET BOEK Job staat de lijdende mens centraal. Job ondergaat ondraaglijk lijden. Hij beklagt zich, schreeuwt het uit. Zijn vrienden vinden dat hij verkeerd reageert: Job moet nederiger zijn, het probleem bij zichzelf zoeken, daar ligt de oplossing. Job verzet zich heftig tegen hun adviezen. Voor hem staat als een paal boven water dat hij onterecht lijdt. Hij heeft zelf altijd het goede gedaan, anderen geholpen en getroost in hun lijden. Zijn conclusie: het leven is ongerijmd, God laat het afweten ...

Het boek Job is rijk aan inzichten, maar niet eenvoudig om te lezen. Daarom deze leeswijzer vooraf.

Het boek Job: waar hebben we het over?

We hebben het over een boek dat zo'n 2400 jaar geleden werd geschreven in het Oudhebreuws. Het boek hoort bij de Bijbel, volgens zowel de Joodse traditie als de christelijke. In de christelijke Bijbel vind je het boek Job in het Oude Testament.

Het is niet zomaar een verhaal. Het boek hoort bij de wijsheidsliteratuur, teksten die gaan over de zin van het leven en de juiste levenswijze. In wijsheidsliteratuur komen fundamentele vragen aan bod en worden algemeen aanvaarde antwoorden gegeven. Levenslessen dus.

Maar met het boek Job is iets gekks aan de hand. De algemeen aanvaarde antwoorden komen hier uit de mond van de drie vrienden, en Job, de hoofdpersoon, gaat er juist lijnrecht tegen in! Job neemt geen genoegen met de bekende antwoorden op de grote vragen. Hij is kritisch, scherp, soms cynisch, en bloedserieus. Klopt er wel iets van de zogenaamde wijsheid van mensen?

Het boek Job hoort bij het Oude Testament, waarin het volk Israël centraal staat. Maar Job en zijn drie vrienden zijn geen Israëlieten. Het verhaal speelt zich af in een ander land, het land Us (in de uitleg vaak met Edom geïdentificeerd, een buurland van Israël). Het boek Job bevat geen enkele herkenbare link met de (Bijbelse) geschiedenis. Het staat op zichzelf. Specifiek Israëlitische gegevens zoals het verbond, de Tora of de sabbat spelen geen rol. Toch vereert Job de Bijbelse God met vanzelfsprekendheid. Dit is kenmerkend voor de wijsheidsliteratuur, die tot op zekere hoogte een universeel karakter heeft. Job is een typisch rechtvaardige in een algemeen ethische en godvrezende zin.

Job is dan ook geen historische figuur, maar een soort archetype. Hij staat model voor al het onverdiende lijden in de wereld. Dat merk je al aan de klacht van Job over zijn leven, in het derde hoofdstuk, die uitmondt in een algemene klacht ‘Waarom geeft God het licht aan ongelukkigen, het leven aan verbitterden?’ De lijn van de lijdende Job naar de lijdende mens wordt in het boek steeds getrokken. Aan de hand van Jobs unieke casus wordt de grote vraag naar het onschuldige lijden in de wereld aan de orde gesteld.

Het verhaal in het kort

Voor een overzicht van het boek is het onderstaande schema behulpzaam. Het is opvallend dat het begin en einde van het boek in een verhalenstijl zijn geschreven, proza (vetgedrukt in het schema), terwijl het grote middendeel in dichtvorm is geschreven, als poëzie.

Het boek Job

Jobs beproeving

1

¹IN HET LAND Us woonde een man die Job heette. Hij was recht-schapen en onberispelijk, hij had ontzag voor God en meed het kwaad. ² Job had zeven zonen en drie dochters. ³ Hij bezat zeventuizend schapen en geiten, drieduizend kamelen, vijfhonderd span runderen, vijfhonderd ezellinnen en een groot aantal slaven en slavinnen. Hij was de aanzienlijkste man van het Oosten. ⁴ Zijn zonen hadden de gewoonte om de beurt een feest te geven, ieder in zijn eigen huis, en nodigden dan hun drie zussen uit om bij hen te komen eten en drinken. ⁵ Wanneer zo'n feest voorbij was, liet Job zijn kinderen bij zich komen voor een reinigingsritueel. Hij stond dan 's ochtends vroeg op om voor elk van hen een offer te brengen, want hij dacht bij zichzelf: Misschien hebben mijn kinderen wel gezondigd en God in hun hart vervloekt. Job deed dit telkens weer.

⁶Op een dag kwamen de hemelbewoners hun opwachting maken bij de HEER, en ook de satan bevond zich onder hen. ⁷ De HEER vroeg hem: 'Waar kom je vandaan?' Hij antwoordde: 'Ik heb rondgezworven en rondgedoold op aarde.'⁸ De HEER vroeg aan de satan: 'Heb je ook op mijn dienaar Job gelet? Zoals hij is er niemand op aarde: hij is recht-schapen en onberispelijk, hij heeft ontzag voor God en mijdt het kwaad.'⁹ De satan antwoordde de HEER: 'Zou Job werkelijk zonder reden zoveel ontzag voor God hebben?'¹⁰ U beschermt hem immers, evenals zijn gezin en alles wat hem

toebehoort. U hebt het werk dat hij doet gezegend, zodat zijn bezit zich steeds meer uitbreidt. ¹¹ Maar als U uw hand naar hem uitstrekt en aantast wat hem toebehoort, zal hij U ongetwijfeld in uw gezicht vervloeken!’ ¹² Toen zei de HEER tegen hem: ‘Luister, met alles wat van hem is mag je doen wat je wilt, maar raak Job zelf niet aan.’ Hierop vertrok de satan.

¹³ Toen Jobs zonen en dochters op een dag weer in het huis van hun oudste broer zaten te eten en te drinken, ¹⁴ kwam er een boodschapper bij Job en zei: ‘De runderen trokken de ploeg en de ezellen liepen vlakbij in de wei te grazen, ¹⁵ maar plotseling werden we overvallen door de Sabeërs, die het vee roofden en de knechten met hun zwaarden doodden. Ik ben als enige ontkomen om u te zeggen wat er gebeurd is.’ ¹⁶ Nog voordat de boodschapper uitgesproken was, kwam er een volgende met het bericht: ‘Een verwoestende bliksem uit de hemel trof de schapen en geiten en de knechten, en het vuur verbrandde en verteerde allen. Ik ben als enige ontkomen om u te zeggen wat er gebeurd is.’ ¹⁷ En ook hij was nog niet uitgesproken of er kwam een volgende met het bericht: ‘De Chaldeeën overvielen ons van drie kanten en roofden de kamelen, en ze doodden de knechten met hun zwaarden. Ik ben als enige ontkomen om u te zeggen wat er gebeurd is.’ ¹⁸ Ook deze boodschapper was nog niet uitgesproken of er kwam een volgende met het bericht: ‘Uw zonen en uw dochters zaten in het huis van hun oudste broer te eten en wijn te drinken. ¹⁹ Maar plotseling werd het huis getroffen door een hevige storm uit de woestijn, zodat de vier muren instortten, en uw kinderen onder het puin bedolven werden en de dood vonden. Ik ben als enige ontkomen om u te zeggen wat er gebeurd is.’ ²⁰ Toen stond Job op, hij scheurde zijn kleren, schoor zijn hoofd kaal en wierp zich ter aarde. ²¹ En hij zei: ‘Naakt ben ik uit de schoot van mijn moeder gekomen, naakt zal ik tot de aarde

terugkeren. De HEER heeft gegeven, de HEER heeft genomen, de naam van de HEER zij geprezen.’²² Ondanks alles zondigde Job niet en maakte hij God geen enkel verwijt.

2

¹OP EEN DAG kwamen de hemelbewoners hun opwachting maken bij de HEER, en ook de satan maakte bij Hem zijn opwachting.

²De HEER vroeg hem: ‘Waar kom je vandaan?’ Hij antwoordde: ‘Ik heb rondgezworven en rondgedoold op aarde.’³ De HEER vroeg aan de satan: ‘Heb je ook op mijn dienaar Job gelet? Zoals hij is er niemand op aarde: hij is rechtschapen en onberispelijk, hij heeft ontzag voor God en mijdt het kwaad. Ja, hij is nog even onberispelijk als altijd, en jij hebt Mij ertoe aangezet hem zonder reden te gronde te richten.’⁴ Hierop zei de satan: ‘Zijn leven is hem alles waard. Daarvoor geeft hij zijn hele bezit.’⁵ Maar als U uw hand naar hem uitstrekt en zijn lichaam aantast, zal hij U ongetwijfeld in uw gezicht vervloeken!’⁶ Toen zei de HEER tegen hem: ‘Luister, doe met hem wat je wilt, maar spaar zijn leven.’⁷ Hierop vertrok de satan en hij overdekte Job van voetzool tot kruin met vreselijke zweren.⁸ Job pakte een potscherf om zich te krabben, terwijl hij in het stof en het vuil zat.⁹ Zijn vrouw zei tegen hem: ‘Waarom blijf je zo onberispelijk? Vervloek God toch en sterf.’¹⁰ Maar Job zei tegen haar: ‘Je woorden zijn de woorden van een dwaas. Al het goede aanvaarden we van God, zouden we dan het kwade niet aanvaarden?’ Ondanks alles zondigde Job niet: hij sprak geen onvertogen woord.¹¹ Drie vrienden van Job, Elifaz uit Teman, Bildad uit Suach en Sofar uit Naäma, hoorden van de ramspoed die hem had getroffen, en ze

besloten hem op te zoeken. Onderweg ontmoetten ze elkaar, en samen gingen ze naar hem toe om hun medeleven te tonen en hem te troosten. ¹²Toen ze Job vanuit de verte zagen herkenden ze hem niet, en ze barstten uit in luid geweeklaag, ze scheurden hun kleren en wierpen stof omhoog over hun hoofd. ¹³Zeven dagen en zeven nachten bleven ze naast hem op de grond zitten zonder iets tegen hem te zeggen, want ze zagen hoe vreselijk hij leed.